

AMERİKAN MERKEZ BANKASI (FED) POLİTİKALARI VE TÜRKİYE EKONOMİSİNE YANSIMALARI

Doç. Dr. Mehmet ŞENTÜRK⁸
Dr. Öğr. Üyesi Eda DİNERİ⁹

GİRİŞ

Amerika Birleşik Devletleri Merkez Bankası olan FED (Federal Reserve) 1913 yılında parasal ve finansal sistemin istikrarını sağlamak için kurulmuştur. FED'in beş temel işlevini şu şekilde sıralayabiliriz:

- ABD ekonomisinde tam istihdam, fiyat istikrarı ve ılımlı uzun vadeli faiz oranları için aktif para politikasını yürütmek.
- Finansal sistemin istikrarını sağlamak.
- Bireysel finansal kurumların güvenliğini ve sağlamlığını sağlamak ve bir bütün olarak finansal sistem üzerindeki etkilerini incelemek.
- Bankacılık endüstrisine ve ABD doları cinsinden işlem ve ödemeleri kolaylaştıran, ABD hükümetine verilen hizmetler aracılığıyla ödeme ve ödeme sistemi güvenliğini ve verimliliğini teşvik etmek.
- Tüketici odaklı denetim ve inceleme ile tüketicinin korunmasını ve toplumun gelişimini teşvik etmek (federalreserve.gov).

⁸ Kilis 7 Aralık Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, sen-turkmehmet@hotmail.com

⁹ Hasan Kalyoncu Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, eda.dineri@hku.edu.tr

- Tarım ürünleri ithalatını sıfırlayarak, Türkiye’yi tarımsal alanda kendi kendine yeten ve yüksek montanlı ihracat yapan bir ülke konumuna ulaştıracak ulusal politikalar belirlenmelidir. Tarımsal üretimde kullanılan ve kısa vadede yüksek verimlilik sağlayan ancak, orta ve uzun vadede üretim imkanını neredeyse tamamen ortadan kaldıran ilaç ve tohum gibi ithal girdilerden hızla vazgeçilmelidir.
- Canlı hayvan üretiminde, üretim alanlarının korunması, üreticilerin teşvik ve sonrasında da sıkı denetimleri ile bu alandaki ithalat sıfırlanmalı, kısa sürede ihracatçı konuma geçilmelidir.
- İthal edilen tüm ilaçların alternatiflerinin ülke içinde üretilmesi için Üniversitelerin ilgili bölümleri ivedilikle görevlendirilmeli, bu sayede atıl olan bölümlerin de üretkenliği sağlanmalıdır.
- İhracatta 2023 hedeflerine ulaşabilmek amacıyla, Türkiye’nin jeopolitik konumunun sağlayacağı faydaları en üst seviyeye çıkaracak olan transit ticaret bilincinin oluşturulması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Aras, O.N. (2010). “Son Ekonomik Krizin Türkiye’de Enflasyon Hedeflemesine Etkisi”, *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 2, ss. 97-104.
- Erdönmez, P.A. (2009). “Küresel Kriz ve Ülkeler Tarafından Alınan Önlemler Kronolojisi”, *Bankacılar Dergisi*, Sayı: 69.
- FED, “About The Federal Reserve System”,
<https://www.federalreserve.gov/aboutthefed/structure-federal-reserve-system.htm> Erişim Tarihi: 04.02.2019.
- Keightly, M.P., Labonte, M., Stupak, J.M. (2016). “Slow Growth in the Current U.S Economic Expansion”, *Congressional Research Service*.
- Mishkin, F.S. (2018). “Makroekonomi: Politika ve Uygulama”, İkinci Basım-
dan Çeviri, (Edit) Şentürk M., Sezgin S, Nobel Yayınevi, Ankara.
- Öksüzler, O., Teyyare, E. (2010). “Küresel Ekonomik Kriz Sürecinde Türkiye’de Alınan Önlem Paketlerinin İstihdam Üzerindeki Etkileri”, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 8, ss. 139-150.

- Özatay, F. (2011). “Parasal İktisat Kuram ve Politika”, Efil Yayınevi, Ankara.
- Şahin, H. (2016). “Türkiye Ekonomisi Tarihsel Gelişimi-Bugünkü Durumu”, Ezgi Kitabevi, Bursa.
- TCMB, “Faiz oranlarına İlişkin Basın Duyurusu (2018-38)”.
- <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Duyurular/Basin/2018/DUY2018-38>, Erişim Tarihi: 04.02.2019.

İstatistiki Veri Kaynakları

evds2.tcmb.gov.tr

hazine.gov.tr

federalreserve.gov

databank.worldbank.org